

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 12 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że:

- **W. P.** z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek Zakład Ochrony Mienia Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 1 maja 2012 r. do 30 czerwca 2013 r.
- **A. K.** z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek Zakład Ochrony Mienia Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 1 listopada 2012 r. do 30 czerwca 2013 r.
- **T. B.** z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek Zakład Ochrony Mienia Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r.
- **F. M.** z tytułu umowy zlecenia u płatnika składek Zakład Ochrony Mienia Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 1 października 2011 r. do 30 czerwca 2013 r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że od 20 kwietnia 2015 r. do 11 maja 2015 r. przeprowadził kontrolę płatnika składek Zakład Ochrony Mienia Sp. z o.o. za okres od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład ubezpieczeń Społecznych oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono w protokole kontroli z dnia 11 maja 2015 r., że płatnik składek zawarł z ubezpieczonymi **W. P.**, **A. K.**, **T. B.** oraz **F. M.** umowy o świadczenie usług, których przedmiot został określony jako „Gotowość do podjęcia czynności ochrony wizyjnej obiektów na telefoniczne zgłoszenie Zleceniodawcy”. Płatnik składek w stosunku do zawartych umów zastosował przepisy o zleceniu, o których mowa w kodeksie cywilnym. W ramach odpłatności za realizację danych umów ustalona została stała miesięczna kwota wynagrodzenia w wysokości 205,00 zł brutto miesięcznie. Od tak zawartych umów w/w ubezpieczeni zostali zgłoszeni do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Z treści umów wynika, iż sama realizacja czynności ochrony odbywać się będzie na podstawie jednostkowej oferty ograniczonej do konkretnych zadań i czasu trwania usługi (§10 umowy). W toku kontroli ustalono, że ubezpieczeni przez cały okres trwania umów usługi dozoru w rzeczywistości nie świadczyli. W stosunku do świadczenia usług w przepisach kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Przez umowę zlecenia, jak stanowi art. 734 k.c., przyjmujący zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Czynnością prawną jest każde zachowanie się podmiotu prawa zmierzające do wywołania określonych skutków prawnych. W zawartych umowach nie został wskazany faktyczny zakres czynności jakie mają być wykonywane na ich podstawie. Stan „gotowości” nie jest czynnością wywołującą określone skutki prawne. Przedmiotowe umowy o świadczenie usług, do których zastosowanie mają przepisy o zleceniu nie zakładały w swej treści wykonania żadnych prac przez jedną stronę umowy (zleceniobiorcę) na rzecz drugiej (zleceniodawcy). Natomiast art. 734 § 1 k.c. wprost definiuje, iż przez umowę zlecenie przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Ubezpieczonym poprzez zawarcie w/w umów o świadczenie usług stworzona została możliwość zawierania innych umów zlecenia z wyższym wynagrodzeniem, od których odprowadzona została jedynie składka ubezpieczenia zdrowotne. W w/w okresach ubezpieczeni **W. P.**, **A. K.**, **T. B.** oraz **F. M.** podlegali ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu innych umów zlecenia.

Zdaniem ZUS II Oddział w Ł. zawarcie umowy, bez zamiaru jej świadczenia, w celu uzyskania ubezpieczenia społecznego, nie wywołuje skutku objętego zamiarem stron (tytułu do ubezpieczeń społecznych), gdyż warunkiem uzyskania tego prawa jest istnienie i rzeczywiste wykonywanie pewnych prac przez jedną stronę na rzecz drugiej. W

przedmiotowych sprawach zamiar nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego, bez rzeczywistego wykonywania usług świadczy o fikcyjności zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego. A w sytuacji, w której stronom umowy o świadczenie usług przyświeca jedynie intencja włączenia do ubezpieczenia społecznego pod pozorem świadczenia usług bez ich faktycznego wykonywania przez zleceniobiorców, zawarcie danych umów nie może rodzić skutków prawnych i stanowić podstawy do uznania, że osoba, która zawarła taką umowę podlega ubezpieczeniu społecznemu.

Organ rentowy dodał, że w związku z brakiem wykonywania na podstawie w/w umów jakichkolwiek czynności umowy te zostały zawarte przez płatnika składek dla pozorów. Zleceniobiorcy poprzez formalne zawarcie danych umów uzyskali tytuł do ubezpieczeń społecznych co miało na celu skorzystanie przez nich z możliwości opłacania niższych składek na ubezpieczenia społeczne i nie odprowadzanie składek od wyższych podstaw wymiaru z tytułu innych umów zlecenia.

/decyzje w aktach ZUS/

Odwołania od powyższych decyzji w dniu 1 września 2015 r. złożył Zakład Ochrony Mienia Sp. z o.o. w P.. Decyzjom tym spółka zarzuciła:

- naruszenie art. 353¹ k.c. tj. zasady swobody umów poprzez przyjęcie, że strony nie mogły w niniejszych sprawach zawrzeć umów zlecenia uwzględniających specyfikę funkcjonowania płatnika składek – odwołującego się – świadczącego usługi w zakresie ochrony osób i mienia, gdzie gotowość do podjęcia czynności ochrony wizyjnej obiektów na telefoniczne zgłoszenie płatnika przez ubezpieczonych zabezpieczało zachowanie ciągłości pracy i prawidłowej obsługi kontrahentów przez (...) Sp. z o.o. jako odwołującego się, a ZUS w takiej sytuacji ustalił, że przedmiotowe umowy zlecenia zawarte były dla pozorów,

- nienależyte uzasadnienie decyzji przez ZUS (sprzeczność z art. 107 §3 k.p.a.) poprzez niewskazanie konkretnych firm i zawartych z nimi umów zlecenia, w których ubezpieczeni podlegali niższym ubezpieczeniom z wyższym wynagrodzeniem od których odprowadzana była jedynie składka na ubezpieczenie zdrowotnej. Niewskazanie przez ZUS pozorności przedmiotowych umów zlecenia w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji.

/odwołanie – k. 2 – 5, k. 2 – 5 w aktach VIII U 2437/15, k. 2 – 5 w aktach VIII U 2439/15, k. 2 – 5 w aktach VIII U 2438/15/

W odpowiedziach na odwołania ZUS wniósł o ich oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie – k. 8, k. 8 w aktach VIII U 2437/15, k. 9 w aktach VIII U 2439/15, k. 9 w aktach VIII U 2438/15/

Sąd połączył sprawy o sygn. akt VIII U 2437/15, VIII U 2439/15, VIII U 2438/15, ze sprawą o sygn. akt VIII U 2436/15, prowadząc dalej sprawy pod numerem sprawy o sygn. akt VIII U 2436/15.

/postanowienie – k. 10 w aktach VIII U 2437/15, k. 11 w aktach VIII U 2439/15, k. 11 w aktach VIII U 2438/15/

Postanowieniem z dnia 18 maja 2016 r. Sąd wyłączył sprawę VIII U 2438/15 dotyczącą F. M. do odrębnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

/postanowienie z dnia 18 maja 2016 r. – 00:03:36 – 00:06:47 – płyta CD – k. 25/

Pełnomocnik odwołującego poparł odwołania, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołań.

/protokół rozprawy z dnia 18 maja 2016 r. – 00:36:41 – 00:39:44 płyta CD – k. 25/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zakład Ochrony Mienia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 24 września 2001 r. Przedmiotem działalności spółki jest działalność ochroniarska w zakresie obsługi systemów bezpieczeństwa.

/wypis z KRS – k. 6 – 7/

W dniach od 20 kwietnia 2015 r. do 11 maja 2015 r. u płatnika składek za okres od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. przeprowadzono kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, w wyniku czego sporządzono protokół kontroli.

/niesporne/

Płatnik składek ma zawartą umowę o współpracę z firmą Zakład Ochrony Mienia (...) w P..

/zeznania P. L. (1) z dnia 18 maja 2016 r. – 00:26:23 – 00:27:30 – płyta CD – k. 25/

Płatnik składek zawierał umowy zlecenia z zainteresowanymi **W. P., A. K., T. B.**, których przedmiotem była gotowość na wezwanie. Gdyby ubezpieczeni byli wezwani telefonicznie musieliby przyjść do pracy i zabezpieczyć obiekt do czasu przyścia kolejnego pracownika.

/niesporne, umowy – akta ZUS, zeznania P. L. (2) z dnia 18 maja 2016 r. – 00:28:03 – 00:36:31 – płyta CD – k. 25, zeznania zainteresowanego W. P. z dnia 18 maja 2016 r. – 00:14:09 – 00:25:18 – płyta CD – k. 25, zeznania zainteresowanego A. K. -- 00:09:25 – 00:14:09, 00:25:18 – 00:26:23 – płyta CD – k. 25/

Pomiędzy **T. B.** zwanym zleceniobiorcą, a płatnikiem składek Zakładem Ochrony Mienia Sp. z o.o. w P. reprezentowaną przez P. L. (1) zwanym zleceniodawcą zawarto 6 umów zlecenia na okresy od 1 stycznia 2012 r. do 31 marca 2012 r., od 1 kwietnia 2012 r. do 30 czerwca 2012 r., od 1 lipca 2012 r. do 30 września 2012 r., od 1 października 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., od 1 stycznia 2013 r. do 31 marca 2013 r., od 1 kwietnia 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. Przedmiotem w/w umów była: gotowość do podjęcia czynności ochrony wizyjnej obiektów na telefoniczne zgłoszenie zleceniodawcy. Zleceniobiorcy przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 205 zł brutto miesięcznie.

/umowy – k. 11 – 21 akt kontroli ZUS/

Pomiędzy **A. K.** zwanym zleceniobiorcą, a płatnikiem składek Zakładem Ochrony Mienia Sp. z o.o. w P. reprezentowaną przez P. L. (1) zwanym zleceniodawcą zawarto 3 umowy zlecenia na okresy od 1 listopada 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., od 1 stycznia 2013 r. do 31 marca 2013 r., od 1 kwietnia 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. Przedmiotem w/w umów była: gotowość do podjęcia czynności ochrony wizyjnej obiektów na telefoniczne zgłoszenie zleceniodawcy. Zleceniobiorcy przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 205 zł brutto miesięcznie.

/umowy – k. 23 – 27 akt kontroli ZUS/

Pomiędzy **W. P.** zwanym zleceniobiorcą, a płatnikiem składek Zakładem Ochrony Mienia Sp. z o.o. w P. reprezentowaną przez P. L. (1) zwanym zleceniodawcą zawarto 6 umów zlecenia na okresy od 1 maja 2012 r. do 30 czerwca 2012 r., od 1 lipca 2012 r. do 30 września 2012 r., od 1 października 2012 r. do 31 grudnia 2012 r., od 1 stycznia 2013 r. do 31 marca 2013 r., od 1 kwietnia 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. Przedmiotem w/w umów była: gotowość do podjęcia czynności ochrony wizyjnej obiektów na telefoniczne zgłoszenie zleceniodawcy. Zleceniobiorcy przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 205 zł brutto miesięcznie.

/umowy – k. 45 – 53 akt kontroli ZUS/

W toku kontroli ustalono, że ubezpieczeni przez cały okres trwania umów usługi dozoru w rzeczywistości nie świadczyli pracy, byli jedynie w gotowości.

/bezsporne, zeznania zainteresowanego W. P. z dnia 18 maja 2016 r. – 00:14:09 – 00:25:18 – płyta CD – k. 25/

Z tytułu powyższych umów płatnik składek zgłosił zainteresowanych **W. P., A. K., T. B.** do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

/bezsporne/

Z zapisów w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że **W. P., A. K., T. B.**, że w spornych okresach obowiązywania w/w umów zlecenia z Zakładem Ochrony Mienia Sp. z o.o. w P. zainteresowani zawierali także umowy zlecenia z płatnikiem składek (...) T. K. P., z tytułu których ubezpieczeni zostali zgłoszeni tylko do ubezpieczenia zdrowotnego.

/bezsporne, zeznania P. L. (2) z dnia 18 maja 2016 r. – 00:28:03 – 00:36:31 – płyta CD – k. 25, zeznania zainteresowanego W. P. z dnia 18 maja 2016 r. – 00:14:09 – 00:25:18 – płyta CD – k. 25, zeznania zainteresowanego A. K. -- 00:09:25 – 00:14:09, 00:25:18 – 00:26:23 – płyta CD – k. 25/

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentacji organu rentowego a także zeznań zainteresowanych i odwołującego się, którym Sąd dał w pełni wiarę. Zeznania są wzajemnie spójne a także pokrywały się z przedstawionymi dokumentami.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie i jako takie podlegają oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 121, ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są m.in.: osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami" (pkt 4 ust. 1 art. 6).

Okres podlegania obowiązkowi ubezpieczenia został określony w art. 13 i w przypadku zleceniobiorców następuje od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy (pkt 2).

Z mocy art. 9 ust. 2 osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10, jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń.

Umowa zalecenia została zdefiniowana w art. 734 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Z mocy art. 750 k.c. przepisy o zleceniu stosuje się odpowiednio do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami.

W kwestii stosowania przepisów prawa cywilnego przy rozstrzyganiu sporów na tle ważności czynności prawnych stanowiących tytuł objęcia ubezpieczeniami społecznymi ukształtowało się bogate orzecznictwo sądowe. W licznych orzeczeniach dotyczących umów o pracę jako podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym podkreślano, iż umowa jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r., sygn. II UK 321/04, opubl. OSNP 2006 nr 11-12, poz. 190; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2007 r., sygn. II UK 56/07, LEX nr 376433/.

Natomiast o czynności prawnej sprzecznej z ustawą lub mającej na celu obejście ustawy można mówić tylko wtedy, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie ma na celu obejścia prawa dokonanie czynności prawnej dla osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04, OSNP 2005 nr 15, poz. 235; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2007 r., I UK 302/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 110; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., II UK 334/07, OSNP 2009 nr 23-24, poz. 321/.

Podobnie ma się rzecz z innymi umowami będącymi tytułem do podlegania ubezpieczeniom społecznym, także umowami zlecenia i umowami o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy o zleceniu.

Rzecz w tym, iż nie samo zawarcie umowy zlecenia, lecz dopiero faktyczne wykonywanie usług na jej podstawie stwarza obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz możliwość wyboru tego tytułu ubezpieczenia w myśl art. 6 ust. 1 pkt 4 oraz art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika bowiem z prawdziwego zatrudnienia, a nie z samego faktu zawarcia stosownej umowy, a dokument w postaci umowy nie jest niepodważalnym dowodem na to, że osoby podpisujące go, jako strony, faktycznie złożyły niewadliwe oświadczenie woli o treści zapisanej w tym dokumencie.

Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2008 roku (I UK 402/07 OSNP 2009/21-22/297) wskazując, że dopiero wykonywanie pracy na podstawie umowy zlecenia - a nie tylko zawarcie umowy - stwarza obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowego (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.) lub możliwość wyboru tego tytułu ubezpieczenia (art. 9 ust. 2 tej ustawy).

Jeśli zatem strony zawarły tego rodzaju umowę dla pozorów, to czynność prawna dotknięta wadą oświadczenia woli, o jakiej traktuje art. 83 § 1 zdanie 1 k.c., jako bezwzględnie nieważna, nie kreuje żadnego stosunku cywilnoprawnego i nie rodzi jakichkolwiek skutków z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2008 r., I UK 402/07 OSNP 2009 nr 21-22, poz. 297; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2007 r., II UK 56/07, LEX nr 376433; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r., sygn. I UK 43/10, LEX nr 619658/.

W rozpoznawanej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakwestionował ważność umów zlecenia zawartych pomiędzy zainteresowanymi a płatnikiem składek, których przedmiotem była: „gotowość na wezwanie” wskazał, że zgłoszenie z tego tytułu do ubezpieczeń społecznych miało na celu ominięcie przepisów i uniknięcie opłacania składek z tytułu zawartych umów zlecenia z zainteresowanymi opiekującymi na wyższe kwoty.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zebrany w sprawie materiał dowodowy i poczynione na jego podstawie ustalenia faktyczne uzasadniają twierdzenie, że zakwestionowane przez ZUS umowy zlecenia zostały zawarte dla pozorów, to jest bez zamiaru realizacji obowiązków z niej wynikających. W ocenie Sądu umowy zostały zawarte jedynie celem umożliwienia zainteresowanym skorzystanie z możliwości opłacania niższych składek na ubezpieczenia społeczne i nie odprowadzanie składek od wyższych podstaw wymiaru z tytułu innych umów zlecenia.

Umowy takie z mocy art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. są nieważne.

W sprawie ustalono, że każdy z zainteresowanych zawarł z płatnikiem składek umowy zlecenia, których przedmiotem była „gotowość do podjęcia czynności ochrony wizyjnej obiektów na telefoniczne zgłoszenie zleceniodawcy”. Zainteresowanym z tytułu zawartych umów przysługiwało stałe miesięczne wynagrodzenie w wysokości 205 zł brutto miesięcznie. Z tytułu zawarcia tych umów zostali oni zgłoszeni do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych ubezpieczenia zdrowotnego.

Ustalono także, że w ramach w/w umów zainteresowani nigdy nie świadczyli pracy, nie zdarzyło się by zostali wezwani do firmy – jasno wynika to chociażby z zeznań zainteresowanego W. P..

Jednocześnie zainteresowani zawierali umowy zlecenia z firmą współpracującą z płatnikiem składek (...) T. K. P., z tytułu których ubezpieczeni zostali zgłoszeni tylko do ubezpieczenia zdrowotnego.

Wskazać należy, że stan „gotowości” nie jest czynnością wywołującą określone skutki prawne. Przedmiotowe umowy o świadczenie usług zawarte przez zainteresowanych i płatnika składek, do których zastosowanie mają przepisy o zleceniu nie zakładały w swej treści wykonania żadnych prac przez jedną stronę umowy (zleceniobiorcę) na rzecz drugiej (zleceniodawcy). Natomiast art. 734 § 1 k.c. wprost definiuje, iż przez umowę zlecenie przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie. Ubezpieczonym **W. P., A. K., T. B.** poprzez zawarcie w/w umów o świadczenie usług stworzona została możliwość zawierania innych umów zlecenia z wyższym wynagrodzeniem, od których odprowadzona została jedynie składka ubezpieczenia zdrowotne.

Zdaniem Sądu Okręgowego zawarcie umowy zlecenia, bez zamiaru jej świadczenia, w celu uzyskania ubezpieczenia społecznego, nie wywołuje skutku objętego zamiarem stron (tytułu do ubezpieczeń społecznych), gdyż warunkiem uzyskania tego prawa jest istnienie i rzeczywiste wykonywanie pewnych prac przez jedną stronę na rzecz drugiej.

Należy wskazać, że w przedmiotowych sprawach zamiar nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego, bez rzeczywistego wykonywania usług świadczy o fikcyjności zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego. A w sytuacji, w której stroną umowy o świadczenie usług przyświeca jedynie intencja włączenia do ubezpieczenia społecznego pod pozorem świadczenia usług bez ich faktycznego wykonywania przez zleceniobiorców, zawarcie danych umów nie może rodzić skutków prawnych i stanowić podstawy do uznania, że osoba, która zawarła taką umowę podlega ubezpieczeniu społecznemu.

Po analizie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd Okręgowy uznał, iż zawarte przez strony umowy zlecenia były czynnościami pozornymi, które z mocy art. 83 § 1 k.c. należało uznać za nieważne. Mając na uwadze okoliczności w jakich doszło do zwarcia przedmiotowych umów oraz fakt, iż odwołujący się i zainteresowani nie wykazali, aby na ich podstawie była wykonywana jakakolwiek praca, uprawniają zdaniem Sądu Okręgowego do twierdzenia, że strony umowy zlecenia, zawarły sporne umowy jedynie w celu zagwarantowania zainteresowanym możliwości skorzystania z wyboru korzystniejszego tytułu ubezpieczenia, z którego odprowadzano składkę w znacznie niższej wysokości niż składki, jakie należało odprowadzać z tytułu zawartych pozostałych umów zlecenia. Zdaniem sądu zainteresowani nie wykonywali żadnych obowiązków na rzecz spółki w ramach umów o gotowość na wezwanie .

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Przepis art. 83 k.c. charakteryzuje czynność prawną pozorną przez wskazanie trzech jej elementów, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę w każdym wypadku nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składająca oświadczenie woli, albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych, albo też chce wywołać inne, niż wynikałoby ze złożonego przez nią oświadczenia woli.

I tak było w przypadku zainteresowanych i płatnika składek. Strony nie miały zamiaru zawierania rzeczywistych umów zlecenia o gotowość na wezwanie, a jedynie zamierzali zawrzeć umowy umożliwiające zainteresowanym skorzystanie z możliwości opłacania niższych składek. Za taką tezę przemawia fakt zadeklarowania niskich podstaw wymiaru składek z tytułu wykonywania pracy na podstawie umów zlecenia, których przedmiotem była „gotowość”, w stosunku do podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu innych umów zlecenia. W tym stanie rzeczy, skoro strony nie zamierzały osiągnąć skutków wynikających z umowy, a jedynym celem było umożliwienie skorzystania z wyboru tytułu do ubezpieczeń, to takie umowy, z mocy art. 83 k.c., są nieważne. Fikcyjne, czyli tylko pozorne zawarcie

umowy, nie mogło stanowić podstawy do objęcia zainteresowanych obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tego tytułu.

Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2008 roku (I UK 402/07 OSNP 2009/21-22/297), gdzie stwierdził, że dla powstania nowego tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 u.s.u.s. nie wystarczy zawrzeć umowę zlecenia, w przepisie tym chodzi o taką umowę, której po pierwsze przedmiotem jest wykonywanie pracy, a po drugie ubezpieczenie ma zastosowanie nie do osoby, która zawarła odpowiednią umowę, ale do osoby wykonującej pracę na podstawie umowy zlecenia.

W konsekwencji skoro przedmiotowe umowy zlecenia są nieważne to organ rentowy w skarżonych decyzjach prawidłowo uznał, iż zainteresowani **T. B., A. K. i W. P.** w okresach objętych decyzjami nie podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania na ich podstawie pracy. Pozorne umowy nie wywołują żadnych skutków prawnych, także w prawie ubezpieczeń społecznych. Nie mogły więc stanowić uprawnionego tytułu do podlegania ubezpieczeniom społecznym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołania.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi odwołującego się